

Секція 3. ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 37.09

ЗАЛУЧЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІВ-ПРАКТИКІВ ТА ПРЕДСТАВНИКІВ РОБОТОДАВЦІВ ДО АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ НА ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ У ЗВО

*Водолажська Т.О., к.е.н., доцент,
tatyana.vodolazhska@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У нинішніх умовах високої конкуренції серед закладів вищої освіти в Україні виникає нагальна необхідність підвищення якості вищої освіти, одним із шляхів забезпечення якої є застосування інноваційних методів викладання дисциплін.

Серед сукупності таких методів особливої уваги заслуговує долучення до організації та реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти професіоналів-практиків та інших стейкхолдерів відповідної галузі з метою мінімізації або усунення розриву між теоретичною та практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.

Разом з тим, відповідно до «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (документ z0880-19 від 11.07.2019 р.) одним із критеріїв акредитації освітньо-наукових та освітньо-професійних програм різних рівнів вищої освіти є «залучення до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів відповідних галузей та представників роботодавців на таких освітніх програмах» [1].

Беручи до уваги вищезазначене нині заклади вищої освіти України дійсно активно впроваджують в освітній процес таку практику. Зокрема, у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (ХНАДУ) на освітньо-науковій програмі третього (доктор філософії) рівня вищої освіти «Менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» представники роботодавців, професіонали-практики, експерти галузі активно залучаються до проведення аудиторних занять зі здобувачами цього рівня освіти.

На випусковій кафедрі менеджменту ХНАДУ існує практика та досвід залучення професіоналів-практиків, експертів галузі для

проведення аудиторної роботи, що враховує специфіку цілей освітньо-наукової програми : відкриті лекції, майстер-класи, круглі столи. Інформація про відповідні аудиторні заняття розміщується на сайті університету у рубриці «Новини» (<https://www.khadi.kharkov.ua/news/>). Так, наприклад, 20.09.2021 р. відбулася лекція директора ТОВ «Центр витратних матеріалів» Літвін Ю.В (випускниці кафедри менеджменту ХНАДУ) на англійській мові на тему «Time management for masters and postgraduate students» (<https://www.khadi.kharkov.ua/details/article/lekcija-potenciinogo-robotodavcja-dlja-aspirantiv-ta-magistriv-specialnosti-073-menedzhment/>) [2].

Здобувачі освіти, що навчаються на освітньо-науковій програмі 073 «Менеджмент» у ХНАДУ з цікавістю відвідують подібні заняття, що засвідчують відповідні фото- та відеозвіти.

На іншій освітньо-науковій програмі ХНАДУ – «Транспортні системи» за третім рівнем вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології» також широко застосовується практика періодичного залучення до проведення проблемних лекцій, керівництва практикою, участі в атестації випускників професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців. Так, наприклад, директор ТОВ «Експрес» Степко О.І. (м. Харків) в вересні 2020 р. провів для здобувачів вищої освіти факультету транспортних систем проблемну лекцію з організації транспортного обслуговування населення міським пасажирським транспортом.

Професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців також залучаються до участі та організації науково-практичних конференцій, семінарів, публікації наукових та дискусійних статей у фахових виданнях. Зокрема, у 2021 р. ХНАДУ укладено договір з Харківським національним університетом радіоелектроніки (<https://www.khadi.kharkov.ua/details/article/robochazustrich-i-gorizonti-spivpraci-z-rektorom-khnure/>), яким передбачено організацію спільної участі викладачів двох університетів у викладанні дисциплін підготовки фахівців. В межах викладання дисциплін спеціальності були залучені викладачі інших закладів вищої освіти: проф. Наумов В.С. (Краківська політехніка), проф. Макарічев О.В. (Національний університет водного господарства та природокористування).

Прослідковується також наявна практика виконання викладачами функцій наукового консультування та керівництва підприємствами та організаціями у сфері інжинірингу та проектування транспортних систем. Так доц. Ширін В.В. який керує підготовкою аспіранта Тесля М.М. є одночасно керівником ТОВ «Інтранс-КПП», що спеціалізується на розробці проектів з організації дорожнього руху [3].

На кафедрі автомобілів ім. А.Б. Гредескула ХНАДУ окрім випадків залучення роботодавців на умовах оплати праці в ХНАДУ залучаються також професіонали-практики, експерти в галузі автомобільного транспорту, представників роботодавців шляхом їх виступу на конференціях, семінарах та симпозіумах. Крім того, професіонали-практики, експерти в галузі автомобільного транспорту та представники роботодавців залучаються до освітнього процесу, в якості консультантів з окремих питань у сфері автомобільного транспорту та рецензентів наукових (науково-методичних) праць. На розширені міжкафедральні семінари з захисту дисертаційних робіт запрошуються всі зацікавлені сторони, у тому числі й потенційні роботодавці [4].

Роботодавці також запрошуються на щорічні Ярмарки вакансій, які організовує та проводить Сектор працевлаштування ХНАДУ (<https://cdl.khadi.kharkov.ua/>).

В процесі залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять у переважній більшості закладів вищої освіти, в тому числі і в ХНАДУ, виникають певні проблеми, основною із яких є їхня значна професійна завантаженість. Незважаючи на це закладам вищої освіти потрібно і в майбутньому застосовувати таку практику, тим самим забезпечувати підготовку висококваліфікованих фахівців з високим рівнем як теоретичної, так і практичної підготовки.

Література:

1. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
2. Відомості про самооцінювання освітньо-наукової програми третього (доктор філософії) рівня вищої освіти «Менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Харківського національного-автомобільно-дорожнього університету. Режим доступу : <https://www.khadi.kharkov.ua/education/viddil-akreditaciji-standartizaciji-ta-jakosti-navchannja/akreditacija/>

3. Відомості про самооцінювання освітньо-наукової програми третього (доктор філософії) рівня вищої освіти «Транспортні системи» за спеціальністю 275 «Транспортні технології» Харківського національного-автомобільно-дорожнього університету. Режим доступу : <https://www.khadi.kharkov.ua/education/viddil-akreditaciji-standartizaciji-ta-jakosti-navchannja/akreditacija/>

4. Відомості про самооцінювання освітньо-наукової програми третього (доктор філософії) рівня вищої освіти «Автомобільний транспорт» за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт» Харківського національного-автомобільно-дорожнього університету. Режим доступу : <https://www.khadi.kharkov.ua/education/viddil-akreditaciji-standartizaciji-ta-jakosti-navchannja/akreditacija/>

УДК 37.09

ШЛЯХИ СПРИЯННЯ ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧІВ У ЗВО

*Водолажська Т.О., к.е.н., доцент,
tatyana.vodolazhska@gmail.com,*

*Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент,
lachkas@ukr.net,*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Нині у цивілізованому світі прослідковуються тенденції ґрунтовних змін на ринку праці: у його структурі, виникненні дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили, підвищенні рівня міграції трудових ресурсів, у демографічних показниках, прискореному розвитку та необхідності масового застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та інших змін, викликаних в тому числі пандемією «COVID-19». Такі зміни зумовлюють підвищення та посилення вимог до працівників, зокрема до їх компетентностей у будь-якій сфері діяльності [1].

За таких умов особливої уваги сьогодні потребує освітня сфера, оскільки всі зазначені вище фактори необхідно враховувати ще на початковому етапі - в процесі підготовки майбутніх спеціалістів (бакалаврів, магістрів, докторів філософії тощо) на освітніх програмах для опанування ними відповідних певних ключових загальних та спеціальних компетентностей. Періодичний перегляд, уточнення та удосконалення таких компетентностей передбачається в кожній освітній програмі, що потребує залучення до викладання на таких освітніх програмах науково-педагогічних працівників, які